

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ В КОМПЕТЕНТНІСНОМУ ПІДХОДІ ДО ФОРМУВАННЯ ФАХІВЦЯ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛАДНАННЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Шинкарик М.М., канд. техн. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

Однією з головних ознак сучасного суспільства є його розвиток на основі інновацій. Упровадження нових технологій обробки харчових продуктів, нового обладнання, робота в умовах ринкових відносин і конкуренції вимагає нових якостей від фахівця, який працює у цій сфері. Традиційна для минулого освіта, спрямована на пасивне отримання та відтворення знань, відстає на сьогодні від реальних вимог ринку праці. Сучасному фахівцю необхідно володіти комплексом знань з цього чи іншого питання, вміти комплексно підійти до розв'язання поставленої задачі, бачити вирішення даної задачі у розвитку та перспективі, оцінити виклики, які можуть виникнути під час вирішення даної задачі, пов'язані з екологією, технікою безпеки, комунікацією між персоналом у процесі виробництва. Тобто фахівцеві необхідно володіти базовими компетентностями фахівця.

Компетентнісний підхід, на нашу думку, завжди був наявний у підготовці інженера. Очевидно, що завдання спроектувати виробничий цех, розробити конструкцію, розрахувати робочий вузол чи машину висуває на перше місце не поінформованість студента, а уміння вирішувати комплекс проблем із забезпечення працездатності, безпечності конструкції, дотримання вимог охорони праці, навколишнього середовища та ергономіки. Проте такий підхід ґрунтувався не на вихідних, а на входних знаннях. Ґрунтовно викладалися курси гуманітарних, загальноосвітніх та загальнотехнічних дисциплін, які не були загострені на даного фахівця і дану особистість. Особливості сучасного розуміння навчання на основі компетентнісного підходу – навчання сконцентроване на вихідних результатах, а не на входних, компетентнісний підхід переміщує акценти із процесу накопичення нормативно визначених знань, умінь і навичок у площину формування й розвитку в фахівців здатності практично діяти і творчо застосовувати здобуті знання й набутий досвід у різних ситуаціях. Професійна компетентність фахівця формується у процесі його професійної підготовки у ЗВО, проявляється, розвивається і вдосконалюється у професійній діяльності, а ефективність її здійснення суттєво залежить від видів

його теоретичної, практичної та психологічної підготовленості до неї, особистісних, професійних й індивідуально-психічних якостей, сприйняття цілей, цінностей, змісту та особливостей цієї діяльності.

У зв'язку з цим, щоб бути компетентним фахівцем, мало мати фундаментальну теоретичну і практичну підготовку, а необхідно бути творчою особистісно, професійно та психологічно готовим і здатним до ефективного застосування набутих фахових знань у професійній діяльності. Таке розуміння змісту поняття «професійна компетентність» враховує різні аспекти діяльності фахівця – інтелектуальний (когнітивний), професійний (фаховий) і особистісний (суб'єктний), які доповнюють один одного, сприяють їх комплексному і системному прояву.

Серед інноваційних методів навчання здатних сформувати творчу особистість є інтерактивне навчання, яке забезпечує перехід від педагогіки знанневої до розвивальної, до саморозвитку особистості. Сучасні методи і засоби інформаційно-комунікаційних технологій забезпечують необмежений доступ студентів до одержання інформації, дають можливість бути віртуальним учасником технологічних процесів, провести відповідні міцнісні, кінематичні та інші розрахунки. Тобто студент четвертого курсу за спеціальністю «галузеве машинобудування» володіє комплексом знань і здатний сам вирішувати конкретні технічні задачі. У сфері діяльності викладача – лекція, лабораторна робота, практичне заняття, консультація – викладач стає не інформатором, а менеджером навчального процесу. Викладення нового матеріалу може звучати не як «тема», а як «особливості обладнання для проведення конкретної технологічної операції», надаючи студентам можливість самим пропонувати варіанти вирішення конструкцій вузлів обладнання і аналізуючи їх. Виконання лабораторних і практичних завдань групами студентів сприяє їх самоорганізації, розподіленню функцій, активній співпраці, розвиває їх комунікативність. Інтерактивні методи навчання є особистісно-орієнтованими та сприяють соціалізації особистості, усвідомленню себе як частини колективу. Модульно-рейтингова технологія сприяє комунікації між викладачем і студентом, дає можливість оцінити роботу студента на кожному етапі навчання, а також оцінити студентові своє місце в професійному просторі, тобто роботу з самим собою.